

[Krag.]

et kapitalfattigt Land, at Opsparingen her ikke er tilstrækkelig til at pumpe nyt Blod ind i Erhvervslivet, hvad dette stadig kræver, hvis det skal trives og udvikles? Hvad Landbrugets laante Kapitaler er anvendt til siden Aarhundredets første Tiaar, fremgaar jo med fuld Klarhed af den Forøgelse af Landbrugets Produktionskraft, som i den forløbne Tid har fundet Sted. Eksportværdien af Landbrugsprodukterne var ved Aarhundredets Begyndelse, i Midten af det første Tiaar, ca. 250 Mill. Kr. aarlig, og den var i 1928 naaet til det kolossale Tal: 1 200 Mill. Kr., altsaa en 5-Dobling tilvejebragt ved Omsætning af laant fri Kapital til Arbejds kapital og gennem de tekniske Fremskridt, hvortil bl. a. og ikke mindst denne Kapital er udnyttet. En Fordobling af Prioritetsbyrden, saaledes som den højtærede Statsminister skildrede den fra denne Talerstol i Torsdags, har altsaa 4 à 5-doblet Produktionskraften i det danske Landbrug, omsat i Pengeværdi. At saa Markedet som Følge af det økonomiske Sammenbrud ude i Verden paa nærværende Tid hverken konsumtions- eller prismæssigt kan dække denne Udviklings Afsætnings- og Priskrav — ja, det er jo et Faktum, som er Landbrugets Ulykke i disse Dage. Men det er ikke Landbrugets Skyld og heller ikke den Kapitals, som er indskudt i Landbruget. Mon ikke det vilde være hensigtsmæssigt, om den højtærede Statsminister, og for øvrigt ogsaa den højtærede Landbrugsminister og den højtærede Finansminister, i deres videre Betragtninger over dette Tema lagde sig den Advarsel paa Sinde, som den tidligere Finansminister, den gennem Krigsaarene og Efterkrigsaarene højt besungne Hr. Edvard Brandes fremførte for nogen Tid siden, da han sagde:

„Mon ikke Finansministeren, der er en saa indsigtfuld Nationaløkonom, burde udgive en kort Lærebog, hvorved baade hans Tilhængere og Modstandere kunde oplyses om, at den Kapital, der udlaanes i Ejendomme, ikke tilhører nogle faa, naturligvis med Rette her paa Jorden, og hinsides til Helvede — ligesom Høffding — fordømte Millionærer, men det er det hele Lands f. Eks. gennem Sparekasser og Banker som Kapital opsparerede Arbejde. Under dette Fornuftens velsignede Ministerium. . . .“

— det er jo skønne Lovsange, der en Gang om Maaneden findes under Stregen i „Politiken“s Kronik, underskrevet Edvard Bran-

des, og det et ganske kort Uddrag heraf, jeg oplæser, altsaa —

„Under dette Fornuftens velsignede Ministerium burde enhver Overtro standses i Opløbet, og dertil maa da sandelig regnes denne, at det er den danske Rigsmands Kapital, der foraarsager Landbrugsnøden.“

Jeg henstiller denne ganske rigtige Betragtning til de Herrers Overvejelse og haaber paa og anmoder om, at den højtærede Statsminister og den højtærede Finansminister vil inddrage den under deres videre Betragtninger med Hensyn til Kapitalens Stilling til Landbrugs krisen.

Den højtærede Statsminister betegner Overkapitaliseringen som samfundsskadelig. Det kan han maaske have i nogen Maade Ret i, det er i hvert Tilfælde noget meget skadeligt og meget ubehageligt for den enkelte, som har overkapitaliseret. Men det er dog i denne Forbindelse rimeligt at spørge: Hvad er Overkapitalisering? Hvad der kan betegnes som saadan i Dag, var det maaske ikke blot et Par Aar tilbage i Tiden, og det er netop det, der gælder indenfor Landbruget. Og at der fra Kapitalejerens Side ved Udlaan mod Pant i fast Ejendom skulde være Tale om, som Statsministeren sagde det forleden, usund og landsskadelig Spekulation, ja, det er blot en af de mange blandt Statsministerens mærkelige Paa-stande, som staar ganske for hans egen Regning, og Sandheden af den, naar den saaledes almindeliggøres, som Statsministeren gjorde i sin Tale her, kan aldeles ikke erkendes.

Derfor vil jeg ogsaa tillade mig at spørge den højtærede Statsminister, hvad han mener med den Udtalelse i Aabningstalen, der lød saaledes:

„Navnlig maa det blive Genstand for Overvejelse, om der kan findes Midler, som kan hindre Overkapitaliseringen og dens skadelige Følger.“

Det bør blive Genstand for Overvejelse. Ja, hvis Kapitalindskud, som i Øjeblikket ikke kan bæres, kan betegnes som en Spekulation fra Kapitalindskyderens Side og som et Samfundsonde, har den højtærede Statsminister Ret i, at saa maa det blive Genstand for Overvejelse og sandelig blive det snart, og jeg maa da gaa ud fra, at naar den højtærede Statsminister udtaler sig saaledes i Aabningstalen, er han vidt fremme i disse Overvejelser.

Derfor spørger jeg: i hvilken Retning gaar de? Og først og fremmest: hvorledes har man defineret Begrebet Overkapitali-